

laus et fides^a sapientiae sapientissimi hominum probaretur iudicio. Nec videlicet alio 802
 quolibet^b vestrae imperialis maiestatis munere digniorem aestimabam sapientiam: nec
 alium quemlibet tam excellenti dono in accipiendo aeque dignum putabam, dum prin-
 cipem populi christiani^c cuncta scire et praedicare quae Deo placeant necesse esse
 5 notissimum est. Neque enim quemquam magis decet vel meliora nosse vel plura,
 quam imperatorem, cuius doctrina^d omnibus potest prodesse subiectis. Non quo,
 imperator invicte et sapientissime^e rector, aliquid^f scientiae vestrae fidei catholicae
 incognitum esse, vel minus exploratum cogitarem, sed ut mei nominis, quo a quibus-
 dam magister licet non merito vocabar, officium ostenderem: necnon, ut convincerem
 10 eos, qui minus utile aestimabant^g vestram nobilissimam intentionem dialecticae^h disci-
 plinae discere velle rationesⁱ, quas beatus Augustinus^k in libris de sancta Trinitate
 adprime^l necessarias esse putavit, dum profundissimas de sancta Trinitate quaestiones,
 non nisi categoriarum^m subtilitateⁿ explanari posse probavit^o. Quod etiam in ante
 nominato^p eiusdem patris opusculo pius et devotus inquisitor facile inveniet, si philo-
 15 sophiae^q cognitionem in discendo habere non neglegit^r.

Haec omnia devota mentis acie^s considerans^t, tempore celeberrimi^u conventus,
 quo sacerdotes Dei et populi praedicatores christiani in unum^v imperiali praecepto
 conveniunt¹; non ignava^w ut reor, opum pondera^x in ratione^y catholicae fidei vestrae
 excellentissimae auctoritati adtuli^z, si Dominus, qui voluntatem discendi^a dederat,
 20 spiritu gratiae cor, ut de eius confido misericordia^b, in agnitione veritatis inlumina-
 verit^c. Nec aliquid^d mea^e invenire^f valuit devotio, quod liberius^g adferret, nec rega-
 lem benivolentiam gratius accepisse^h putarem. Quidⁱ exinde efficerem, vestrae proba-
 tionis expectat^k iudicium, si digne meus iste labor in sacerdotales procedere valeat
 aures. Ergo^l vestrae dignitatis^m dextera dante ad legendum, nemo iusteⁿ mea dicta
 25 spernere poterit, quia probantis auctoritas pluris aestimatur, quam scribentis devotio².
 Multa est omnibus fidelibus in vestra pietate^o gloriandi facultas, dum clementiae
 vestrae sollicitudo sacerdotalem, ut decet, habet in praedicatione verbi Dei vigorem,
 et perfectam in catholica fide scientiam et sanctissimam pro omnium salute devotionem.
 Quapropter universorum precibus^p fidelium optandum est, ut in omnem gloriam
 30 vestrum^q extendatur imperium; ut scilicet catholica fides, quae humanum genus sola
 vivificat, sola sanctificat^r, veraciter in una confessione cunctorum cordibus infigatur:
 quatenus summi regis donante pietate, eadem^s sanctae pacis et perfectae caritatis omnes
 ubique regat et custodiat unitas. Nec aliud^t omnipotenti Deo munus amabilius esse
 probatur, quam in catholica fide divinae^u concordia caritatis, ut omnes unum sint in Ioh. 17, 21.
 35 Christo, qui^v pro omnibus mortuus est: per quem cuncti credentes in eum efficiuntur
 filii aeternae beatitudinis^w.

O³ rex augusto^x clarissime^y dignus honore,
 Et dux, et doctor, et decus imperii.

^a) fide C. ^b) quodlivet C. ^c) christiani G. ^d) doctrina G. ^e) ac refulgens add. Querc.
 40 ^f) aliquit G. ^g) aestimabam I. ^h) dialecticae A. ⁱ) rationis G, I. ^k) Agust. L, corr. in Aug. T.
^l) adprime I; adprime — trinitate om. R. ^m) superscr. adscriptiones C. ⁿ) subtilitate G; subtilitatem T;
 sublimitate E, L. ^o) probabit R. ^p) antea nominato E. ^q) philosophiae A, R. ^r) neglegerit I.
^s) aciae E. ^t) desiderans I. ^u) caeleb. T. ^v) in unum om. E. ^w) ignavia E, I, C. ^x) pondere L.
^y) rationem G. ^z) attuli A, S, I, T. ^a) dicendi A, S, G, I, C, L, T. ^b) misericordiam R. ^c) inlumi-
 45 navit A, S, G, R, I, (corr. ill.) C; corr. in inluminaverit E. ^d) aliquit G. ^e) in eam R, C. ^f) ve-
 nire R, C. ^g) liverius R. ^h) accip. T, L. ⁱ) Quit G. ^k) spectat A, S, G, L, T, I. ^l) Ego R.
^m) indignitatis R. ⁿ) iusta E. ^o) pietate S. ^p) praecibus A, T. ^q) vestram S, L, T, I. ^r) sancti-
 ficat A, S, G, T; iustificat E. ^s) eandem G. ^t) aliut A, G. ^u) divina E. ^v) unus add. L. ^w) versus
 om. E. ^x) auguste R, C. ^y) clarissime I.

50 1) Frobenius hanc synodum eandem esse ratus, quam Carolus mense Octobri anni 802. Aquisgrani
 habuit (cf. Capitul. reg. Franc. ed. Boretius I, 105), recte mihi iudicavisse videtur. 2) Cf. supra p. 263
 n. 2; 284 n. 3. 3) Cf. eosdem versus Poet. Carol. I, 300.